

Ár 2012, fimmtudaginn 8. nóvember, var fundur í kjararáði að Hverfisgötu 6a í Reykjavík haldinn af Svanhildi Kaaber, Jónasi Þór Guðmundssyni, Kolbeini H. Stefánssyni, Rannveigu Sigurðardóttur og Vilhjálmi H. Vilhjálmsyni.

Fyrir var tekið:

Að skera úr um hvort undir kjararáð heyrir að ákveða laun og starfskjör skrifstofustjóra Alþingis

I.

Samkvæmt 1. mgr. 1. gr. laga nr. 47/2006, sbr. 1. gr. laga nr. 168/2007, er verkefni kjararáðs að ákveða laun og starfskjör þjóðkjörinna manna, dómara, ráðherra, ráðuneytisstjóra og skrifstofustjóra í Stjórnarráði Íslands, forstöðumanna ríkisstofnana og annarra ríkisstarfsmanna, sem svo er háttað um að þau geta ekki ráðist með samningum á venjulegan hátt vegna eðlis starfanna eða samningsstöðu. Í lögnum segir ekki nánar hverjir hinir síðastnefndu ríkisstarfsmenn eru, heldur er ráðinu sjálfu ætlað að skera úr um það, sbr. 5. gr. laga um kjararáð. Í ákvæði til bráðabirgða segir að allir þeir sem áður féllu undir úrskurðarvald Kjaradóms eða kjaranefndar samkvæmt lögum nr. 120/1992, skuli áfram hlíta kjaraákvörðunum kjararáðs þangað til ráðið hefur ákveðið til hverra ákvarðanir þess nái.

Fullskipað kjararáð ákveður laun forseta Íslands samkvæmt 1. gr. laga nr. 10/1990 um laun forseta Íslands, þingfararkaup samkvæmt lögum nr. 88/1995 um þingfararkaup alþingismanna og þingfararkostnað, og launakjör ráðherra, hæstaréttardómara og héraðsdómara, sbr. 3. gr. laga um kjararáð. Kjararáð skipað þremur mönnum ákveður laun og starfskjör ríkisstarfsmanna sem ekki falla undir 3. gr. þegar svo er háttað að laun þeirra og starfskjör geta ekki ráðist með samningum á venjulegan hátt vegna eðlis starfanna eða samningsstöðu, sbr. 4. gr. laganna. Fullskipað kjararáð sker úr um til hverra ákvörðun launa og starfskjara samkvæmt 4. gr. nær, sbr. 5. gr. laga um kjararáð.

II.

Kjararáði barst bréf frá skrifstofustjóra Alþingis dagsett 21. desember 2011 þar sem þess var meðal annars óskað að launakjör skrifstofustjóra Alþingis yrðu tekin til endurskoðunar.

Eins og fram kemur í kafla I hér að framan sker fullskipað kjararáð úr um til hverra ákvörðun launa og starfskjara samkvæmt 4. gr. laga um kjararáð nær í nánari atriðum en þar greinir. Kjararáð ákvað því að taka til skoðunar hvort áfram skuli heyra undir ráðið að ákveða laun og starfskjör skrifstofustjóra Alþingis. Með bréfum dagsettum 5. október 2012 gaf kjararáð fjármála- og efnahagsráðuneytinu, forseta Alþings og skrifstofustjóra Alþingis kost á að koma sjónarmiðum um málið á framfæri.

Í bréfi skrifstofustjóra Alþingis, dagsettu 12. október 2012, kom ekki fram afstaða til þess hvort heyra skuli undir kjararáð að ákveða launakjör skrifstofustjóra Alþingis.

Í bréfi forseta Alþingis, dagsettu 11. október 2012, var vísað til 11. gr. laga nr. 55/1991 um þingsköp Alþingis. Þar segi að forsætisnefnd ráði skrifstofustjóra til sex ára í senn. Tekið sé fram að hann stjórnir skrifstofu Alþingis og framkvæmdum á vegum þingsins og að hann hafi umsjón með fjárreiðum þess og eignum í umboði forseta. Auk þessa sitji skrifstofustjóri fundi forsætisnefndar og sé forseta og nefndinni til aðstoðar í

öllu er varði stjórn þingsins. Þá ráði skrifstofustjóri starfsmenn þingsins. Hann sé í fyrirvari gagnvart þeim og taki ákvarðanir um réttindi þeirra og skyldur á sama hátt og ráðuneytisstjórar, ríkisendurskoðandi og umboðsmaður Alþingis, sem nánar greini í 51. gr. laga nr. 70/1996, um réttindi og skyldur starfsmanna ríkisins. Um störf skrifstofustjóra er einnig vísað til 12. gr. laga um þingsköp Alþingis. Loks beri að nefna að skrifstofustjóri Alþingis sé embættismaður í skilningi laga nr. 70/1996, sbr. 1. tölulið 1. mgr. 22. gr. þeirra laga. Í bréfinu kemur fram að starfsmenn Alþingis séu um 110 og fylgdi skipulag skrifstofunnar með í hjálögðu skipuriti. Segir jafnframt, að þegar litið sé til fjölbreyttrar starfsemi skrifstofunnar og tilvitnaðra ákvæða þingskapa og laga um réttindi og skyldur starfsmanna ríkisins, sé ljóst að skrifstofustjóri Alþingis gegni umfangsmiklu stjórnunarstarfi og beri sem slíkur ábyrgð á daglegum rekstri skrifstofunnar. Starfsumhverfi hans sé enn fremur einstakt þegar horft sé til daglegra samskipta hans við þingmenn, þingnefndir og æðstu embættismenn um störf og skipulag þingsins. Stöðu skrifstofustjóra Alþingis megi samkvæmt framansögðu a.m.k. jafna til stöðu ráðuneytisstjóra í ráðuneyti. Samkvæmt framansögðu er það afstaða forseta Alþingis að skrifstofustjóri Alþingis gegni þannig starfi að laun hans og starfskjör geti ekki ráðist með samningum á venjulegan hátt vegna eðlis starfanna eða samningsstöðu, sbr. 1. og 4. gr. laga um kjararáð. Ekki er lagt til að breyting verði á þeirri skipan sem verið hefur, að kjararáð úrskurði um laun og starfskjör skrifstofustjóra Alþingis.

Í bréfi fjármála- og efnahagsráðuneytis dagsettu 18. október 2012 er vísað til ákvæða 11. og 12. gr laga nr. 55/1991 um þingsköp Alþingis. Í bréfinu segir að svo sem þar komi fram ráði forsætisnefnd skrifstofustjóra til sex ára í senn. Hann stjórnir skrifstofu Alþingis og framkvæmdum á vegum þingsins, hafi umsjón með fjárreiðum þess og eignum í umboði forseta. Skrifstofustjóri sitji fundi forsætisnefndar og sé forseta og nefndinni til aðstoðar í öllu er varði stjórn þingsins. Þá sitji skrifstofustjóri Alþingis eða fulltrúi hans þingfundi og sé forsetum til aðstoðar. Fram kemur að samkvæmt 2. ml. 2. mgr. 51. gr. laga nr. 70/1996 um réttindi og skyldur starfsmanna ríkisins sé skrifstofustjóri Alþingis í fyrirvari gagnvart starfsmönnum þingsins á sama hátt og ráðuneytisstjórar séu í fyrirvari gagnvart starfsmönnum ráðuneyta og taki ákvarðanir um réttindi þeirra og skyldur á sama hátt og forstöðumenn stofnana. Í ljósi þessa telur ráðuneytið að kjararáð skuli ákveða laun og starfskjör skrifstofustjóra Alþingis.

Með bréfi dagsettu 23. október 2012 fékk skrifstofustjóri Alþingis send svör forseta Alþingis og fjármála- og efnahagsráðuneytisins til kynningar og honum gefinn kostur á að koma á framfæri athugasemdum við efni þeirra.

Í bréfi skrifstofustjórans dagsettu 29. október 2012 voru ekki gerðar athugasemdir við ofangreind bréf.

III.

Eins og áður segir ákveður kjararáð samkvæmt 1. mgr. 4. gr. laga nr. 47/2006 laun og starfskjör ríkisstarfsmanna sem ekki falla undir 3. gr. laganna og svo er háttáð um að laun þeirra og starfskjör geta ekki ráðist með samningum á venjulegan hátt vegna eðlis starfanna eða samningsstöðu, sbr. 1. gr. sömu laga.

Í athugasemdum með frumvarpinu sem varð að lögum nr. 47/2006 um kjararáð segir að meginreglan á vinnumarkaði, hvort sem er hjá hinu opinbera eða einkaaðilum, hljóti að vera samningsfrelsi þannig að laun og starfskjör séu ákveðin í frjálsum samningum. Undantekninguna sem lögin mæli fyrir um, verði að skýra þröngt. Í 4. gr. komi fram hverjir aðrir en æðstu handhafar ríkisvaldsins, sbr. 3. gr., skuli heyra undir lögin.

Meginreglan sé sú að það séu þeir embættismenn og ríkisstarfsmenn sem svo er háttáð um að laun þeirra og starfskjör geti ekki ráðist með samningum á venjulegan hátt vegna eðlis starfanna eða ólíkrar samningsstöðu. Við mat á því hverjir falli undir ákvæði 4. gr. sé eðlilegt að horfa til þess annars vegar hverjir gegni störfum sem ekki megi falla niður í verkföllum og hins vegar hverjir gegni störfum sem feli í sér fyrirvar fyrir ríkið í samskiptum við starfsmenn í kjaramálum. Þá hefur löggjafinn í bráðabirgðaákvæði laga nr. 47/2006, ítrekað þá almennt viðurkenndu meginreglu að kjör manna séu ákveðin í kjarasamningum eftir því sem við verður komið.

Samkvæmt 11. gr. laga nr. 55/1991 um þingsköp Alþingis ræður forsætisnefnd skrifstofustjóra til sex ára í senn. Hann stjórnar skrifstofu Alþingis og framkvæmdum á vegum þingsins, hefur umsjón með fjárreiðum þess og eignum í umboði forseta. Skrifstofustjóri situr fundi forsætisnefndar og er forseta og nefndinni til aðstoðar í öllu er varðar stjórn þingsins. Skrifstofustjóri ræður aðra starfsmenn þingsins. Hann fer því með fyrirvar fyrir ríkið í samskiptum við starfsmenn í kjaramálum, sbr. einnig 2. ml. 2. mgr. 51. gr. laga nr. 70/1996 um réttindi og skyldur starfsmanna ríkisins. Skrifstofustjóri Alþingis er embættismaður samkvæmt 1. tölulið 1. mgr. 22. gr. sömu laga. Samkvæmt 40. gr. laganna er embættismönnum óheimilt að efna til eða taka þátt í verkfalli eða öðrum sambærilegum aðgerðum.

Með vísan til framangreinds er það niðurstaða kjararáðs að ákvörðun um laun og starfskjör skrifstofustjóra Alþingis heyrir undir ráðið.

IV.

Úrskurðarorð

Ákvörðun um laun og starfskjör skrifstofustjóra Alþingis heyrir undir kjararáð.

Svanhildur Kaaber

Jónas Þór Guðmundsson

Kolbeinn H. Stefánsson

Rannveig Sigurðardóttir

Vilhjálmur H. Vilhjálmsson